

Politik i Fællesudvalget — kan mene eller har ment med en saadan Politik, er mig ikke klart. Partiet kan jo ikke ved at føre en saadan Politik hindre Gennemførelsen af en retfærdig Valglov, hvis det skulde være Hensigten. Jeg tror at kunne gaa ud fra, at der for Tiden er nogen Udsigt til Gennemførelsen af en Valglov paa Rigsdagen, enten Venstre vil være med eller ikke, men Venstre kan jo heller ikke fremskynde Valgene til Folketinget ved den Politik, det har ført i Fællesudvalget. Venstres Talere ude omkring i Landet raaber paa Valg, de vil have Valg nu, og de siger, at Regeringen ikke tør tage Valg nu til Folketinget; men det er jo slet ikke det rigtige Forhold. Nej, Venstre tør ikke tage Valg paa en retfærdig Valglov, Venstre vil have Valg nu, medens vi sidder med en uretfærdig Valglov, det er Stillingen. Men vi faar ikke Valg en eneste Dag før, fordi Venstre afbryder Forhandlingerne om Grundloven, thi Valglovsforhandlingerne maa føre til et Resultat, inden vi kan faa Valg. Det ved Venstre, og Venstre ved endvidere, at Grundlovsforhandlingerne kan genoptages, saa snart Valglovsforslaget er gennemført. Af Hensyn til et snarligt Valg var der derfor ingen som helst Grund til at sprænge Fællesudvalgets Grundlovsforhandling. Jeg er tværtimod tilbøjelig til at tro, at vi havde været i Stand til at faa Valg før, hvis man havde ladet Grundlovsforhandlingerne fortsættes jævnsides med Forhandlingerne om Valgloven. Men Venstre vilde Bruddet nu. Overfor de Tilbud, vi har gjort om Indrømmelser, har man stillet sig stejlt, og overfor de Tilbud, vi har fremsat om større Imødekommenhed, naar en retfærdig Valglov var sikret, har man indtaget den mest afvisende Holdning.

Hvad kan da Grunden være til dette? Under Forhandlingerne i Fællesudvalget har jeg tilladt mig at udtale, at jeg vægrer mig ved at tro, at Venstres Optræden var dikteret af den Hensigt, at de vilde hindre Gennemførelsen af en retfærdig Valglov, der opfylder Kravene i Grundlovens § 32 om en ligelig Repræsentation i Folketinget af de Anskuelse, der findes ude mellem Vælgerne. Jeg siger, jeg vægrer mig ved at tro det; men paa den anden Side maa jeg rigtignok i høj Grad ønske, at man kan fremsætte andre og gode Grunde for, at man sprængte Fællesudvalgets Forhandlinger om Grundloven. Jeg har hørt, at man har sagt fra Venstres Side i Fællesudvalget, at det tager sig ikke godt ud, naar vi sidder og for-

handler saa længe om en Grundlovsændring. Jeg ved nu ikke, om det er det fornemste, at man tager sig godt ud. Jeg skal villig indrømme, at jeg er ikke nogen kompetent Dommer over, hvad der tager sig godt ud eller ej. Der er maaske adskillige af de Herrer Venstremænd, der i en ganske anderledes Grad er vante til at sætte sig i Attitude og tage sig godt ud. Men det er dog virkelig ikke det fornemste under en alvorlig politisk Forhandling. Skulde der imidlertid endelig være Spørgsmaal om, hvad der tager sig ud, tror jeg, at det vilde maaske alligevel have taget sig bedre ud, om man havde fortsat Grundlovsforhandlingerne jævnsides med Valglovsforhandlingerne, og om man var naaet til Enighed om Valgloven som Følge af, at der var gjort de Indrømmelser, der var nødvendige for at naa til Enighed om Grundloven, saaledes at begge disse store Lovforslag var blevet gennemført ved Overenskomst. Jeg er noget tilbøjelig til at tro, at det vilde have taget sig nok saa godt ud som det Skridt, Venstre nu har foretaget sig, ganske umotiveret at sprænge Fællesudvalgets Forhandlinger.

Venstre talte i Fællesudvalget om, at vi fra Regeringspartiernes Side akkurat lige saa godt kunde acceptere Landstingets Standpunkt nu, for noget andet fik vi alligevel ikke siden. Det er jeg nu ikke saa sikker paa. Forholdet er i alt Fald det, at i Tilfælde af, at der kan samles et Flertal om en Gennemførelse af en retfærdig Valglov, vil der antagelig ogsaa kunne samles et Flertal om at indrette Grundloven paa en saadan Maade, at der indenfor dens Rammer bliver Plads for en saadan retfærdig Valglov. Jeg er ganske paa det rene med, at paa de to andre Hovedpunkter, hvor der har været Uoverensstemmelse mellem de to Ting, vil det neppe kunne lade sig gøre at opnaa Enighed. Men paa den anden Side tror jeg, som sagt, sikkert — og man vil ikke kunne modsige mig med Grunde —, at kan der i Rigsdagen samles et Flertal om en retfærdig Valglov, vil dette Flertal ogsaa være rede til i Grundloven at indføre de Bestemmelser, der er nødvendige af Hensyn til den Valglov, man er blevet enig om. Og en saadan Overenskomst om Valgloven vil forhaabentlig endnu kunne naas, og i saa Fald genoptages Grundlovsforhandlingerne, og da vil man ogsaa nok naa til en Overenskomst om Grundloven. Vi fra vor Side har i Fællesudvalget gjort store Indrømmelser, og vi har stillet større i